4

WERELD kanjers

IEDEREEN ANDERS

Naam: _____

Plantyn
Leer · Leef · Beleef

Ontwerp omslag: Banananas.net
Ontwerp binnenwerk: Banananas.net
Opmaak binnenwerk: Banananas.net
Tekeningen: Eugene and Louise, Stef Ringoot
Illustratieverantwoording: Fotolia.com: AboutLife, Africa Studio, ajr_images, Alena Yakusheva, Alex Kalmbach, Alik Mulikov, Alyona, Andrey Popov, asantosg, asferico, belahoche, Belish, BillionPhotos.com, canbedone, chaloemkiad, chrt2hrt, Cindy Minear, cmlndm, Daniel Smolcic, dashu83, denys_kuvaiev, dizain, dubova, EpicStockMedia, Evlira, girodjl, gpointstudio, hedgehog94, highwaystarz, Igor, ii-graphics, Ilias, ismotionprem, Jacek Chabraszewski, JanMika, Jasmin Merdan, Juanje Garrido, Kadmy, kanchitdon, kriss75, Lane Erickson, lappenno, lassedesignen, LIGHTFIELD STUDIOS, M.Dörr & M.Frommherz, mafffi, mangostock, mariesacha, Markus Wegmann, maroke, Michael Pettigrew, michaeljung, mjowra, MMphotos, Monkey Business, muro, Naeblys, namamax, New Africa, nirutft, nito, Photographee.eu, photophonie, pololia, pressmaster, Prostock-studio, Ralf Geithe, Rawpixel.com, Reload Studio, Rido, rimglow, Romolo Tavani, ruslanita, samopauser, Samuel B., Sergey Novikov, Sergey Ryzhov, sewcream, sonya etchison, Stephanie Frey, Tanja Bagusat, Tatsiana Tsyhanova, tiero, treviandrea7, vector_master, Viacheslav Iakobchuk, WavebreakmediaMicro, Yakobchuk Olena, zinkevych

Adobe Stock, 361b/Shutterstock.com, Andrey_Popov/Shutterstock.com, BelgaImage, BrAt82/Shutterstock.com, Everett Historical/Shutterstock.com, Flickr/South African Tourism, Getty Images, Imageselect, Kanate/Shutterstock.com, Lopolo/Shutterstock.com, Morphart Creation/Shutterstock.com, njaj/Shutterstock.com, Veronica Louro/Shutterstock.com, Wikipedia/Mike Peel, www.schooltv.nl

NUR 100

© Plantyn nv, België
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgeverij Plantyn heeft alle redelijke inspanningen geleverd om de houders van intellectuele rechten op het materiaal dat in dit leermiddel wordt gebruikt, te identificeren, te contacteren en te honoreren. Mocht u ondanks de zorg die daaraan is besteed, van oordeel zijn toch rechten op dit materiaal te kunnen laten gelden, dan kunt u contact opnemen met uitgeverij Plantyn.

Plantyn
Leer ▪ Leef ▪ Beleef

Dit boek werd gedrukt op papier van verantwoorde herkomst.

ISBN 978-90-301-4855-5 25946/2 D2020/0032/0424

WERELD kanjers

IEDEREEN ANDERS

Plantyn

3 SAMEN ZIJN WE STERK

Beantwoord de vragen over jullie samenwerking.

Hoe verliep de samenwerking?

_____

Hielp iedereen goed mee?

_____

Wat was jouw taak?

_____

Vul het besluit aan.

Door samen te werken kun je veel meer bereiken.

4 REGELS

Bespreek met elkaar.
Vul in wat je moet doen om deel uit te maken van de groepen die je op de foto's ziet.

Wat moet je doen? roddelen

Wat moet je doen? een uniform dragen

Wat moet je doen? familie zijn

Wat moet je doen? geloven

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- Ik leerde dat je regels moet volgen om deel uit te maken van een groep.
- Ik leerde dat groepen meer bereiken door samen te werken.

DIT KAN IK AL!

- Ik weet dat je regels moet volgen om deel uit te maken van een groep.
- Ik weet dat groepen meer bereiken door samen te werken.

1 KINDEREN IN DE WERELD

Verbind de kinderen met de landen waar ze volgens jou wonen.

Ik kom uit België.
Ik kom uit Zuid-Afrika.
Ik kom uit Turkije.
Ik kom uit Nederland.
Ik kom uit India.

2 VOOROORDELEN

Oordelen over een ander is heel makkelijk. Zelfs over mensen die we niet kennen, hebben we vaak een oordeel klaar. Zo'n mening die je gelooft, ook al heb je er geen bewijs voor, noemen we een vooroordeel. Meestal gaat een vooroordeel niet over één persoon, maar over een hele groep mensen.

Enkele voorbeelden:

- Vrouwen kunnen geen topchirurg zijn.
- Oude mensen zijn zielig.
- Meisjes weten niets van techniek.

- Ken jij nog andere vooroordelen? Bespreek met je buur.
- Vul de zin aan.

Vooroordeel: Blonde meisjes zijn dom.

Bedenk samen nog een vooroordeel.

bv. vrouwen kunnen geen bouwvakker zijn, dikke mensen zijn gezellig, vrouwen kunnen niet autorijden, mannen kunnen maar één ding tegelijk ...

3 VOOROORDELEN IN DE WERELD

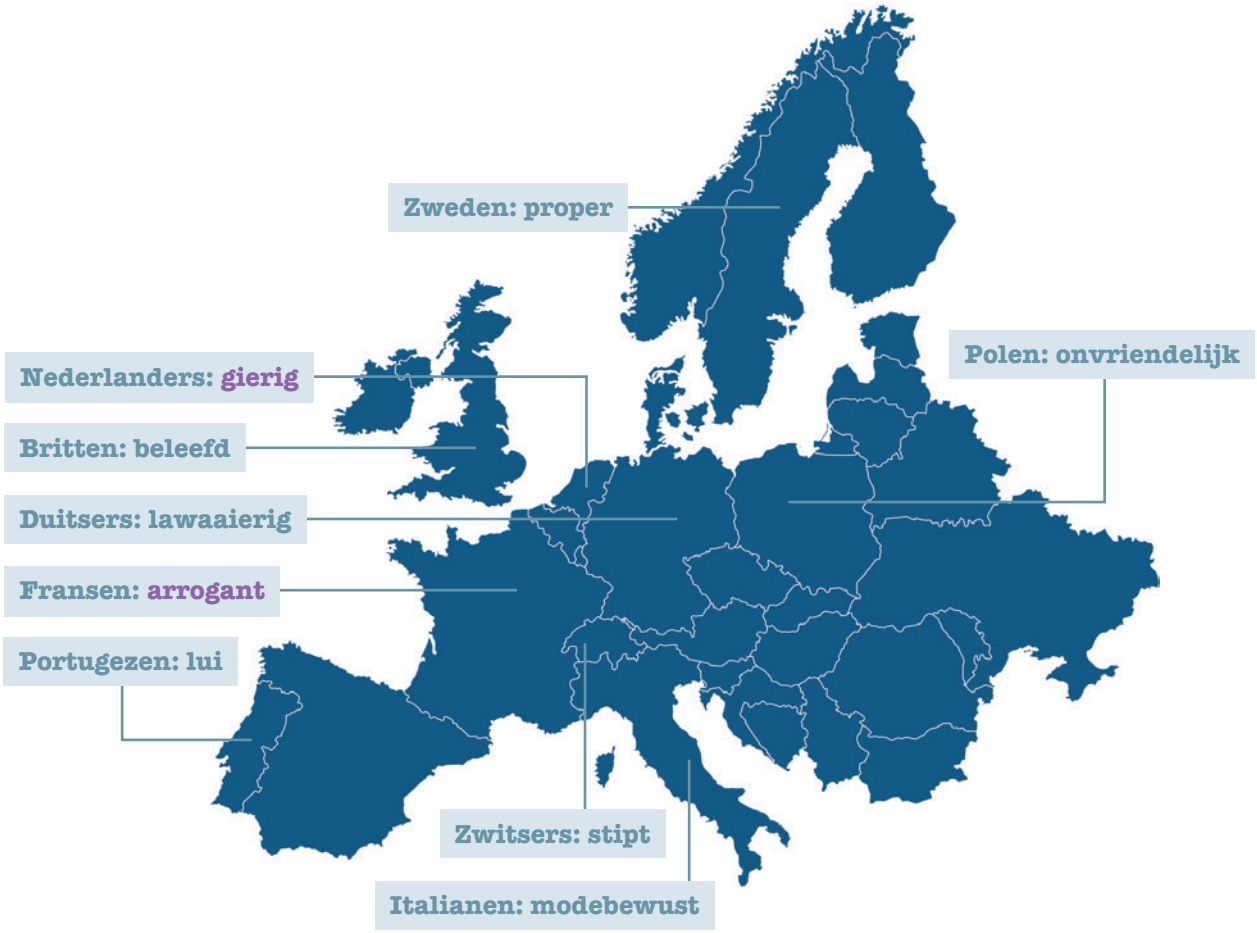

Grieken hebben veel haar, Egyptenaren zijn lui, Russen zijn dronkaards … Inwoners van het ene land hebben dikwijls een verkeerd idee over de inwoners van een ander land. Ook over Belgen bestaan er vooroordelen.

- Lees de zinnen en bespreek ze met je buur.
- Kleur het bolletje groen als je akkoord gaat.
- Kleur het bolletje oranje als je niet akkoord gaat.

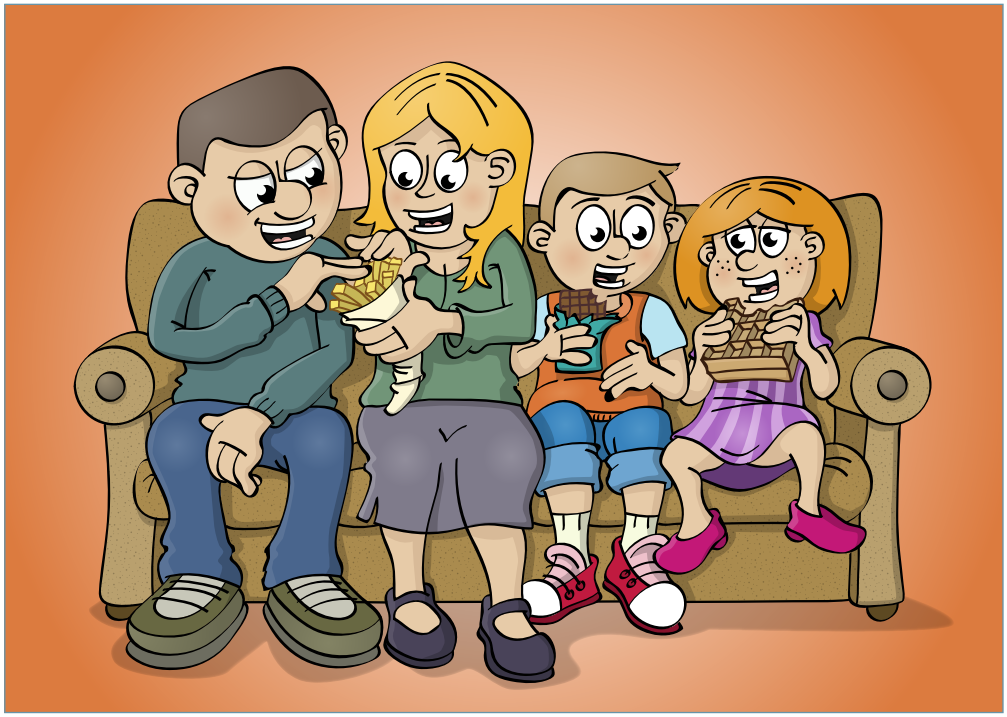

- ☐ Belgen durven niet voor hun mening uitkomen.
- ☐ Belgen eten alleen maar frieten, wafels en chocolade.
- ☐ Belgen zijn dom.
- ☐ Belgen genieten graag van eten en drinken.
- ☐ Belgen passen zich makkelijk aan.

- Noteer het besluit over vooroordelen.

Vooroordelen kloppen vaak niet.

Sommige zaken zijn soms wel waar.

Let op met vooroordelen.

4 DISCRIMINATIE

Ik ben Thomas. Ik ben al drie jaar samen met Dirk. Onlangs gingen we naar de dansschool. Maar daar was men niet blij met ons. Ze weigerden ons lid te maken omdat ze vonden dat een man met een vrouw moet dansen. We mochten geen lessen volgen met elkaar. Dirk en ik vonden dat heel oneerlijk.

OPDRACHT 1

- Vul de ontbrekende woorden in.
- Kies uit deze woorden:
  godsdienst – ongelijk – persoon – oneerlijk – leeftijd

Discriminatie is het ongelijk of oneerlijk behandelen van een andere persoon of een groep mensen.
Mensen worden niet gelijk behandeld omdat ze een andere godsdienst, afkomst, leeftijd... hebben.

Wist-je-dat je
Discriminatie is verboden volgens de wet.

OPDRACHT 2

- Lees de voorbeelden.
- Onderstreep ze met groen als het geen discriminatie is.
- Onderstreep ze met oranje als het wel discriminatie is.

Een modellenbureau zoekt een ouder model om een crème tegen huidveroudering aan te prijzen.

Twee vrouwen die hand in hand over straat lopen, worden uitgescholden.

Evie mag niet in de rollercoaster in het pretpark omdat ze kleiner is dan 1,60 m.

Een jongen van vijftien mag geen fles wijn kopen in de supermarkt.

Een winkel neemt een man niet aan omdat hij een donkere huidskleur heeft.

Een Belgisch koppel valt zijn Marokkaanse buren lastig omdat ze vinden dat zij hier niet horen.

In twee van de voorbeelden discrimineert men mensen omdat ze een andere huidskleur, nationaliteit of afkomst hebben. Dat noemt men racisme: een groep van een ander ras minderwaardig behandelen, uitsluiten of vernederen.

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- Ik leerde dat vooroordelen gebaseerd zijn op meningen en niet op bewijzen.
- Ik weet dat vooroordelen kunnen leiden tot discriminatie.

DIT KAN IK AL!

- ☐ Ik weet dat een vooroordeel gebaseerd is op een mening en niet op bewijzen.
- ☐ Ik weet dat vooroordelen kunnen leiden tot discriminatie.

1 WAT IS RACISME?

Racisme betekent dat mensen neerkijken op mensen van een ander ras. Sommige mensen kijken bijvoorbeeld neer op mensen met een donkere huid. Ze behandelen mensen van een ander ras slecht. Mensen van eenzelfde ras zien er ongeveer hetzelfde uit.

- ☐ Bekijk de foto's over racisme achteraan in de werkbundel op p. 49.
- ☐ Knip de foto uit die volgens jou het best vertelt wat racisme betekent en kleef hem in het vak.

- ☐ Schrijf op waarom je deze foto hebt gekozen.

2 ZUID-AFRIKA

- Luister goed naar de tekst.
- Vul de ontbrekende woorden in. Kies uit deze woorden:
  protest – zonder geweld – apartheid – Mandela – Nobelprijs voor de Vrede – president – gevangenis – rassen

In Zuid-Afrika begint de ruzie tussen Nederlanders, Britten en de oorspronkelijke zwarte bevolking tweehonderd jaar geleden.

In 1948 voeren ze de apartheid in, dan is de scheiding van de rassen een feit. Het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) is tegen de apartheid. Nelson Mandela is een leider van het ANC. Hij wil zonder geweld actie voeren tegen de blanke leiders van het land. In 1964 sluiten ze hem op in de strenge gevangenis op Robbeneiland.

Uit heel de wereld komt er protest tegen zijn gevangenschap.

Maar pas in 1990 laten ze Mandela weer vrij. In dat jaar komt er een einde aan de apartheid.

Drie jaar later krijgt Nelson Mandela de Nobelprijs voor de Vrede.

In 1994 wordt hij zelfs president.

Wist-je-dat je

Nelson Mandela stierf op 5 december 2013 op 95-jarige leeftijd.

3 APARTHEID

In Zuid-Afrika waren er wetten die ervoor zorgden dat rassen gescheiden bleven. Ontdek enkele van die wetten.

STAP 1: POTLOODTEST
Elke Zuid-Afrikaan moest op achttien jaar laten noteren of hij blank, zwart of gekleurd/bruin was. Van veel Zuid-Afrikanen was dat niet altijd even duidelijk. Daarom gebruikten ze de potloodtest: ze staken een potlood in het haar van de persoon. Als dat bleef zitten, schreven ze je als 'zwart' op.

- Probeer de potloodtest bij elkaar uit.

STAP 2: EIGEN THUISLANDEN
De zwarte mensen mochten zelf beslissingen nemen in de gebieden waar zij moesten wonen. Zo'n gebied noemde men een 'thuisland'. De thuislanden besloegen een tiende van het totale oppervlak van Zuid-Afrika.

- Deel Zuid-Afrika in ongeveer tien gelijke stukken. Kleur een van de tien delen zwart.

STAP 3: ONDERWIJS VOOR ZWARTE KINDEREN
Zwarte kinderen volgden verplicht onderwijs in hun eigen taal. Het onderwijs dat zij kregen was van een veel lager niveau dan dat van de blanke kinderen.

- Lees de tekst over het onderwijs voor zwarte mensen in Zuid-Afrika.

> Die leerling moet sodanige kennis, vaardighede opdoen as wat vir homself sowel as vir die gemeenskap nuttig en voordelig sal wees. Hy moet voorberei word om op 'n later stadium 'n lewensbestaan te maak: hiervoor sal hy nie slegs 'n grondige kennis van sy moedertaal nodig he nie maar hy sal ook in staat moet wees om te reken en om gesondheidsreels te ken.
>
> Uit: Bantoe onderwysblad, p. 2, 1954 (aangepast versie)

- Welke samenvatting past het best bij de Zuid-Afrikaanse tekst?

  - ☐ De leerling moet zijn moedertaal goed kennen en leren rekenen, zodat hij daarna verder kan studeren.
  - ☒ De leerling moet vaardigheden opdoen om nuttig te zijn voor de gemeenschap. Daarvoor hoeft hij zijn moedertaal niet te kennen.
  - ☐ De leerling moet zijn moedertaal goed kennen, maar hij moet ook kunnen rekenen en gezondheidsregels kennen.

STAP 4: PASCONTROLES
Elke Zuid-Afrikaan beschikte over een **paspoort** waarin stond tot welk ras hij behoorde (blank, zwart of kleurling). De politie kon elke zwarte persoon op elk moment vragen om zijn papieren te tonen.

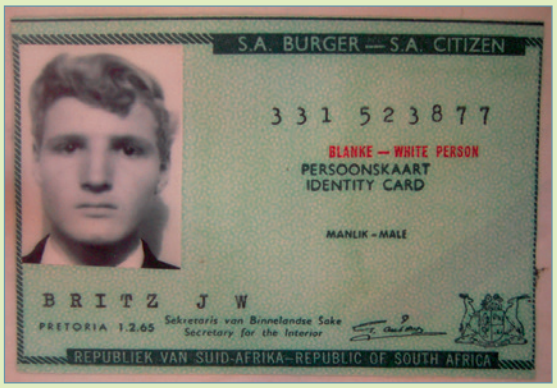

- Bekijk de **identiteitskaarten** uit de periode van de apartheid.
- Vul je eigen Zuid-Afrikaanse ID in.

STAP 5: IEDER OP ZIJN PLEK

Op elke openbare plaats was er rassenscheiding: parken, stranden, treincoupés, toiletten, loketten … Dat gaf men duidelijk aan met borden.

- Bekijk de borden.
- Wat staat op deze borden?

Enkel blanke mensen of enkel niet blanke mensen mogen hier komen.

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- Ik ervaarde hoe het is als men je discrimineert.
- Ik verwoordde mijn gevoelens over discriminatie en racisme.

DIT KAN IK AL!

- ☐ Ik kan problemen op verschillende manieren oplossen.
- ☐ Ik weet dat af en toe ontspannen goed is voor mij.

1 WAT IS EEN VLUCHTELING?

OPDRACHT 1

- Kijk wat in de koffer zit. Gebruik de informatie om de vragen te beantwoorden.
- Markeer het meest passende antwoord.

Koffer 1

Waarom is Rosa naar België gekomen?

A Papa wou gebouwen maken.
B Het was gevaarlijk in Polen.
C Er was geen werk in Polen, maar wel in België.

Hoe heet een persoon die in België komt wonen om te werken?

A een immigrant
B een emigrant

Koffer 2

Waarom is Liesbeth naar Italië verhuisd?

A Omdat ze verliefd was op Paolo.
B Om een bruidsjurk te kiezen.
C Omdat ze geen Nederlands meer kon.

Wat ben je als je België verlaat als Belg om in het buitenland te gaan wonen?

A een emigrant
B een immigrant
C een vluchteling

Koffer 3

Naar welk land zijn de ouders van Anjes gevlucht?

A België
B Nederland
C Frankrijk

Waarom zijn de ouders van Anjes gevlucht?

A Omdat het niet meer veilig was in België.
B Omdat ze niet van Duitsers hielden.
C Omdat ze graag in Nederland wilden wonen.

Koffer 4

Waarom zijn Baba en Maalik gevlucht?
A Omdat ze verliefd waren op iemand van België.
B Omdat je in Ghana niet op iemand van hetzelfde geslacht verliefd mag worden.
C Omdat je in Ghana niet mag trouwen.

Zijn Baba en Maalik vluchtelingen?
A Nee, ze zijn emigranten.
B Ja, want als ze zichzelf zijn, sluit men ze op.
C Nee, ze zijn verhuisd.

Koffer 5

Mag Mehman van Azerbeidzjan een eigen mening uiten van de regering?
A ja
B nee

Wat gebeurde er met hem nadat hij toch zijn eigen mening vertelde?
A Ze pakten hem op en lieten hem weer vrij.
B Hij is in de gevangenis beland. Men probeert hem daar zo lang mogelijk te houden.

Koffer 6

Waarom zijn Wallid en zijn familie gevlucht?
A Voor de oorlog.
B Omdat ze geen eigen mening mochten hebben.
C Omdat de ouders van Wallid verliefd waren op elkaar.

Waar moet je naartoe als je in België aankomt als vluchteling?
A naar een huis
B naar school
C naar een asielcentrum

Wat vraag je aan, wanneer je asiel aanvraagt?
A Je vraagt of je hier naar school mag gaan.
B Je vraagt of je in dit land mag blijven wonen.
C Je vraagt of je hier een korte tijd mag blijven.

Wat is een mensensmokkelaar?
A een onaardig iemand
B iemand die mensen de grens over helpt, in ruil voor betaling
C iemand met een geweer

Wist-je-dat je

De Verenigde Naties zijn 193 landen die willen dat landen beter samenwerken en dat men de mensenrechten respecteert.

Al klaar? Maak het kruiswoordraadsel.

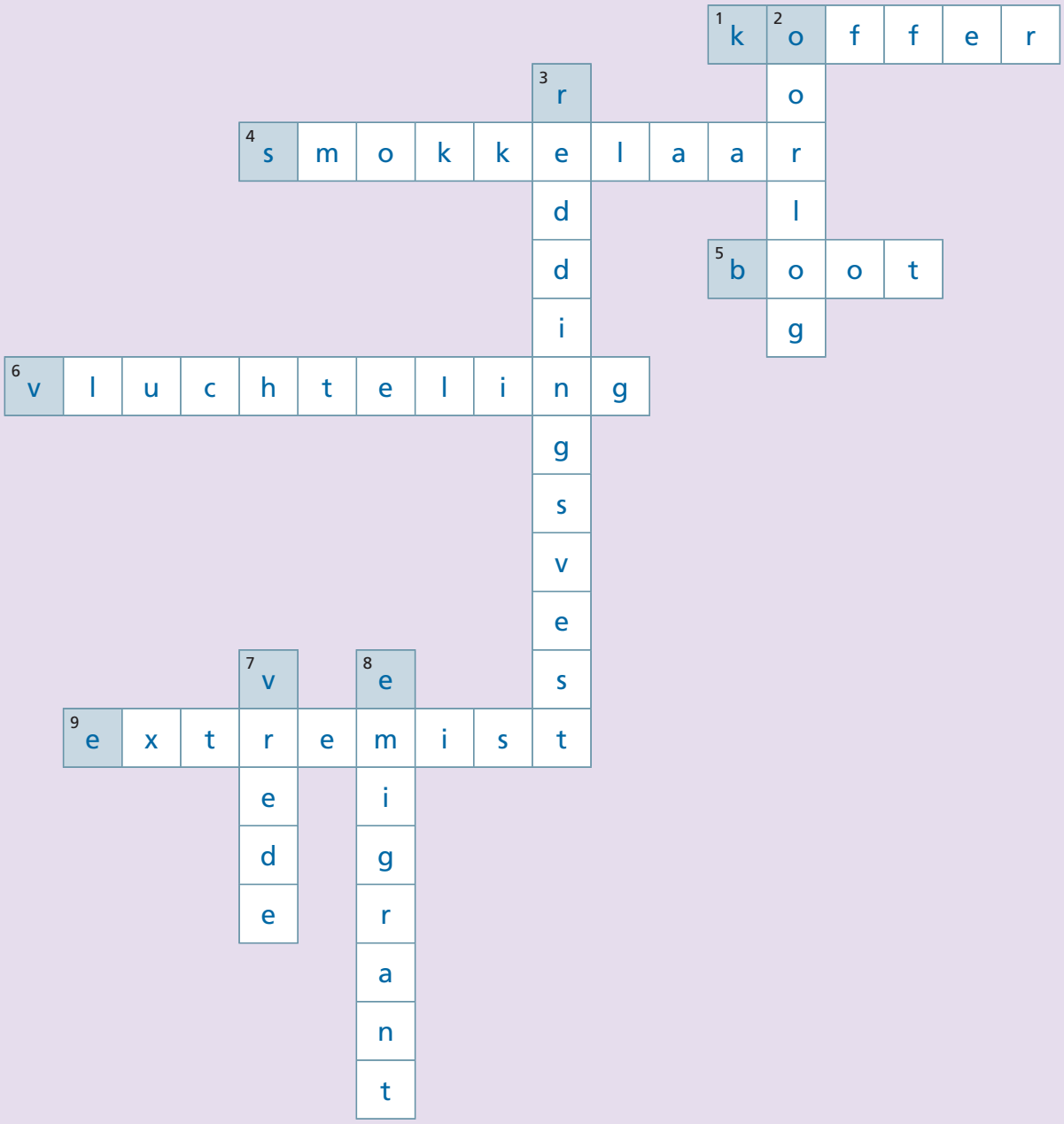

horizontaal

1 je stopt er je kleding in wanneer je op reis gaat
4 iemand die mensen helpt om illegaal de grens over te steken
5 als je hierin zit, blijf je drijven
6 iemand die wegvlucht van gevaar
9 iemand die oorlog voert voor zijn religie

verticaal

2 gewelddadige strijd tussen twee of meer groepen
3 vest die je leven kan redden als je uit een boot valt
7 wanneer er geen oorlog is
8 iemand die zijn land verlaat om in een ander land te gaan wonen

OPDRACHT 2

- Vul de woorden in op de juiste plaats. Kies uit:
  vluchteling – emigrant – België – immigrant – Australië

Een emigrant is iemand die zijn land verlaat om in een ander land te gaan wonen.

Een immigrant is iemand die als nieuwe inwoner in een land komt wonen.

Bv. Je verhuist met je gezin naar Australië. Dan emigreer je vanuit België en ben je een immigrant in Australië.

Een vluchteling verlaat zijn land omdat het te gevaarlijk is om er te wonen, bijvoorbeeld door een oorlog of een natuurramp.

2 WELKOM!

- Stel je voor dat je een vluchteling bent.
- Schrijf een brief naar jezelf om je welkom te heten in de nieuwe klas.
  Denk na over wat jij belangrijk vindt dat in de brief staat.

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- ☐ Ik ken het verschil tussen een vluchteling en een migrant.
- ☐ Ik begrijp dat een vluchteling vlucht om een veilige plek te vinden.

2 EEN WERELD VAN VERSCHIL

OPDRACHT 1

- Lees de tekst.

Alle mensen van de wereld zijn gelijk, maar in werkelijkheid krijgen ze niet dezelfde kansen. Sommige mensen worden geboren in een rijk gezin, maar heel wat mensen groeien op in armoede. Het verschil tussen rijk en arm is heel groot.
Wanneer ben je 'arm'? Je leeft in armoede als je de dingen die heel belangrijk zijn om in leven te blijven niet zomaar kunt hebben. Je hebt niet voldoende voedsel en water, geen waardig huis, geen verzorging als je ziek bent, niet voldoende kleren …
De meeste wereldburgers leven in arme landen. Daar moet de bevolking vaak leven van minder dan één euro per dag. We noemen die landen **ontwikkelingslanden**.
In die arme landen hebben de mensen soms niet genoeg te eten. Ook is er vaak te weinig proper drinkwater. Als je naar onze wereldbol kijkt, dan liggen de meeste rijke landen in het noordelijke deel. Veel armere landen liggen in het zuiden. Daarom hoor je weleens praten over het rijke noorden en het arme zuiden.

Wist-je-dat je

De acht rijkste mensen op aarde bezitten samen evenveel geld als de helft van de hele wereldbevolking.

- Waar of niet waar? Kleur de vakjes groen als het waar is en rood als het niet waar is.

- Ontwikkelingslanden zijn vaak rijke landen.
- Je bent alleen arm als je geen nieuwe kleding kunt kopen.
- De meeste mensen op de wereld leven in rijke landen.
- Er zijn grote verschillen tussen arm en rijk.
- In Europa liggen vooral rijke landen.

OPDRACHT 2

- Kijk naar het filmpje over het leven van Cristobal in Bolivia.
- Bespreek de verschillen met jouw dagelijks leven.

Wereldwijd groeien heel wat kinderen op in armoede. De meeste arme landen liggen in het zuiden. We noemen die landen de ontwikkelingslanden en spreken ook wel over het rijke noorden en het arme zuiden.

3 HOE GAAT HET IN BELGIË?

Als we denken aan armoede, dan denken we vaak eerst aan mensen in verre, arme landen. Toch wonen ook hier in België heel wat kinderen van wie de ouders weinig geld hebben, omdat ze hun werk hebben verloren of ziek zijn bijvoorbeeld.
Bijna een op zeven kinderen in ons land leeft in armoede. Vooral in steden is de armoede soms groot. Die kinderen krijgen dus niet zomaar alles wat ze willen, ze kunnen niet met hun ouders op reis gaan of krijgen geen verjaardagscadeau omdat er geen geld voor is.

Wat is kinderarmoede?

Kinderen hebben een aantal dingen echt nodig, zoals:

- een warm huis
- gezond voedsel
- vakantie

Kinderen die verschillende van die dingen missen, leven in armoede.

- Kijk naar het filmpje over het leven van Sean en Jason.
- Bespreek de overeenkomsten en verschillen met jouw dagelijks leven.

Armoede komt ook voor in het 'rijke noorden'. Ook hier zijn er kinderen die belangrijke dingen missen, zoals een warm huis en gezond voedsel. Vooral in de steden is de armoede soms groot.

4 IN ANDERMANS SCHOENEN

- Je krijgt een situatie waarin je in de schoenen van een ander zult staan.
- Denk na over de situatie. Schrijf je gevoel erbij op.

Ik stond in de schoenen van _____

en dat voelde _____.

Wat vind je hiervan?

_____

"Door in de schoenen van een ander te gaan staan, leer je anderen beter begrijpen!"

5 HOOP VOOR DE TOEKOMST

Welke uitspraken zijn positief en geven hoop? Kleur ze groen.

"Jij hebt een stem. Ga je niet akkoord met hoe de wereld nu draait? Laat van je horen ... Laat je horen tegen armoede!"

Niet alles is hopeloos als je in armoede leeft. Kijk naar Vincent Kompany, die groeide ook op in een arme buurt.

Het is niet omdat je arm bent dat je geen talenten hebt en het later niet kunt maken.

Sommige leerlingen komen vaak met een lege brooddoos naar school, maar dragen wel merkkleding.

Zo erg voor dat kind en zijn ouders! Ik ben blij dat ik niet in die situatie zit.

Laat ons op school samen met de ouders bekijken hoe we vooruit kunnen. We moeten armoede bestrijden, niet de armen.

Dat er kinderen in onze school geen eten hebben, maakt me boos. In de 21e eeuw? Daar moeten we iets aan doen.

Arm zijn of arm worden? Het is een lotje van de loterij. Sommige kinderen hebben pech.

Het is toch erg. Ik heb zo veel medelijden met arme kinderen. Ocharme.

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- Ik stelde vast dat rijkdom ongelijk verdeeld is en dat niet iedereen dezelfde kansen krijgt.
- Ik verwoordde mijn gevoelens over sociale ongelijkheid.

2 ZO HOORT HET (NIET)

Gewoontes en regels verschillen van cultuur tot cultuur.

Vul in wat je leerde over regels in de verschillende landen.

In Japan is het onbeleefd om cadeautjes meteen uit te pakken.

In Jordanië is het onbeleefd om met je linkerhand te eten.

In China is het onbeleefd om je neus te snuiten in een zakdoek.

In Libanon is het onbeleefd om niets aan te nemen bij een bezoek.

3 ZO KAN HET OOK

Ze bestaan nog: mensen zonder auto's, vaatwassers of elektriciteit. Mensen die zelfs nog nooit gehoord hebben van smartphones of wifi. Mensen die jou maar vreemd zouden aankijken als je ze vraagt om vrienden te worden op Facebook of Instagram.
De Yanomamistam bijvoorbeeld is een stam die afgesloten van de moderne wereld leeft in het regenwoud in Brazilië.

Over het christendom, de islam of het boeddhisme weten ze helemaal niets. Ze hebben hun eigen geloof. Ontmoet de Yanomami. Ontdek hun manier van leven en hun geloof.

- Luister naar het verhaal van de Yanomami.
- Vul de info aan over de leefwijze van die Zuid-Amerikaanse stam.

Huizen

Ze wonen allemaal samen in grote, ronde huizen.

Leiding

Er is geen leiding, iedereen is gelijkwaardig.

Taken

De mannen gaan op jacht, de vrouwen werken op het land. Ze gaan beiden vissen.

Geloof

Sjamanisme betekent dat een sjamaan contact maakt met geesten.

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- Ik leerde met verwondering kijken naar gewoontes in verschillende godsdiensten.
- Ik leerde dat gewoontes en regels in culturen verschillend kunnen zijn.

DIT KAN IK AL!

- Ik kan verwoorden waarom men regels moet volgen om deel uit te maken van een groep.
- Ik kan verwoorden dat groepen meer bereiken door samen te werken.

1 UITSPRAKEN

- Wat vind jij van de volgende uitspraken? Zet een groen kruisje als je denkt dat het juist is, een rood kruisje als je denkt dat het fout is.
- Duid na de bespreking aan wat het juiste antwoord is.

Uitspraken	Ik denk:	Juist antwoord:
Kinderen met dyscalculie hebben moeite met rekenen. Ze zijn dus dommer dan andere kinderen.		X
Dyslexie heeft te maken met hoe de hersenen werken.		X
Als je nu geen dysorthografie hebt, kun je dat ook niet meer krijgen.		X
Bij dyscalculie een zakrekenmachine gebruiken, maakt kinderen lui.		X
Iedereen moet gelijk zijn en in alles even goed zijn. Als iemand iets extra's mag, bijvoorbeeld een dictee maken op de computer, dan mag de hele klas dat. Dat is eerlijk.		X
Een bril maakt je ogen niet lui. Hij helpt je om beter te zien.		X
Een kind met ADHD moet geen medicatie krijgen, maar gewoon beter zijn best doen.		X
Je kunt aan iemand zien dat hij autisme heeft.		X

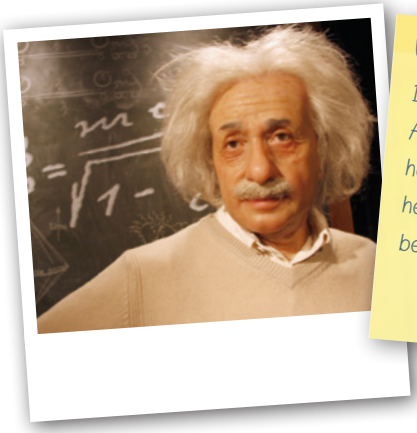

Wist-je-dat je

De beroemde uitvinder Albert Einstein (1879-1955) had dyslexie. Hij leerde ons het heelal beter te begrijpen.

Wist-je-dat je

De beroemde sprookjes-schrijver Hans Christian Andersen (1805 -1875) had dyscalculie. Hij schreef 'De prinses op de erwt' en 'Het lelijke jonge eendje'.

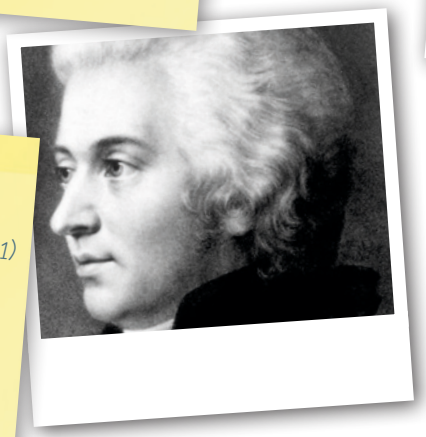

Wist-je-dat je

Het wonderkind Wolfgang Amadeus Mozart (1756 -1791) componeerde al op jonge leeftijd op de piano. Hij had autisme en ADD.

Bekijk de cartoon.

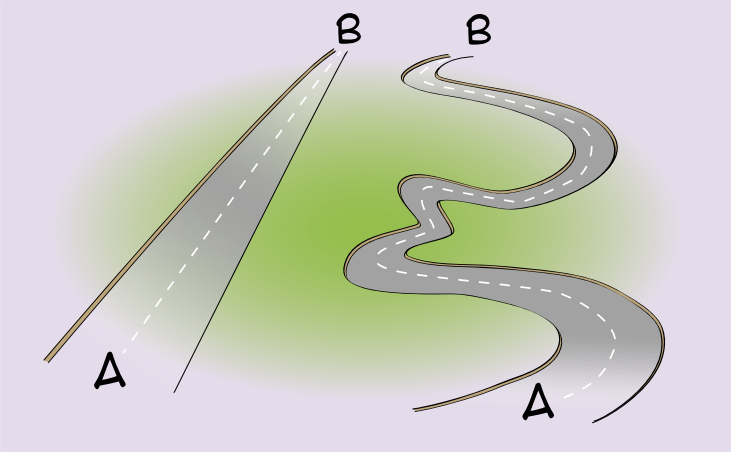

Kun jij uitleggen wat de tekenaar bedoelt?

Het is niet omdat de weg ingewikkelder is, dat je er niet geraakt.

2 WOORDDENKER OF BEELDDENKER?

OPDRACHT 1

Luister naar het liedje. (Via www.youtube.be met zoekwoorden 'geheugenpaleis het klokhuis')

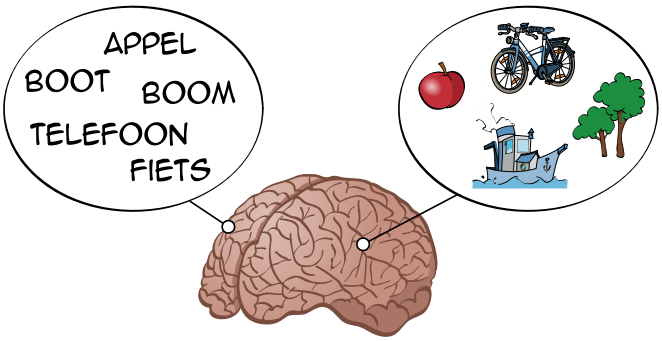

Als je het voor je ziet, is het zo moeilijk niet.
Welke dieren heb jij onthouden?

een ezel	een aap	een parkiet
een giraf	een libelle	een beer
een dolfijn	een kikker	een kameel
	een marmot	

- Welke tips geeft men om de informatie te onthouden? Vul aan.
  - Waar zetten ze de dieren in om ze beter te kunnen onthouden? in een huis
  - Welk dier staat er voor de deur? een ezel
  - Wie zit er op de trap? een beer
  - Hoe lukt het uiteindelijk om de dieren te onthouden?

    Je maakt er een plaatje of een verhaaltje van in je hoofd.

- Omkring bij welke denkers dit filmpje goed past.

  beelddenkers woorddenkers

- Leg uit waarom je voor die denkstijl hebt gekozen.

  In je hoofd maak je een soort filmpje van de dieren die je moet onthouden.
  Je kunt die beelden makkelijker onthouden

- Ontdek of jij een beeld- of een woorddenker bent.
- Zet een kruisje in de juiste kolom.

Vragen	ja	nee
Puzzel je graag?		
Speel je graag met speelgoed waarbij je moet bouwen, zoals Lego?		
Kun je iets dat je vroeger gezien hebt, jaren later nog precies herinneren?		
Kun je goed de weg vinden?		
Kijk je graag tv?		
Speel je graag computerspelletjes?		
Ben je gemakkelijk afgeleid?		
Heb je veel fantasie?		
Kun je niet goed stilzitten?		
Zie je snel nieuwe oplossingen?		
Vind je het soms moeilijk om te volgen als de leerkracht een lange uitleg doet?		
Heb je gevoel voor humor?		
Vind je het moeilijk om mooi te schrijven?		
Verlies je vaak de tijd uit het oog?		
Vind je het moeilijk om vlot voor te lezen?		
Hou je van knutselen of zelf dingen maken?		
Ben je een dagdromer?		
Vind je soms de oplossing voor een probleem/raadsel, maar vind je het moeilijk om uit te leggen hoe je het gevonden hebt?		

Hoeveel keer heb je 'ja' geantwoord? _____

Hoeveel keer heb je 'nee' geantwoord? _____

Besluit: als je meer dan tien keer 'ja' geantwoord hebt, is de kans groot dat je een beelddenker bent.

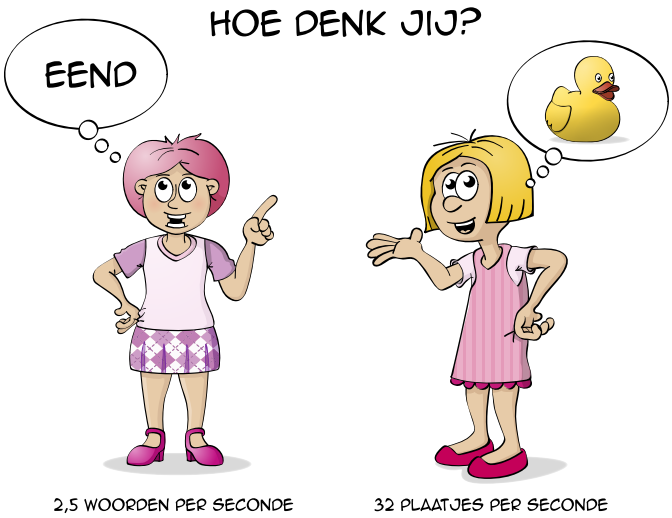

Wist-je-dat je

Albert Einstein was een beelddenker. Dat talent maakte hem wereldberoemd. Zijn belangrijkste ontdekking kwam er toen hij zichzelf in zijn hoofd op een lichtstraal door de ruimte zag reizen.

3 EEN BEETJE ANDERS, DIT IS MIJN TALENT!

HOEK 1

Een beetje anders: ik leer anders

- één tip: Geef hen meer tijd voor taken; laat vriendjes hen helpen; voorzie hulpmiddelen.
- één talent: origineel, muzikaal, creatief, oplossingsgericht, beelddenker, enthousiast

HOEK 2

Een beetje anders: mijn lichaam is anders

- één tip: bv. Betrek hen bij een opdracht of spel.
- één talent: bv. Ze zijn oplossingsgericht.

HOEK 3

Een beetje anders: ik hoor anders

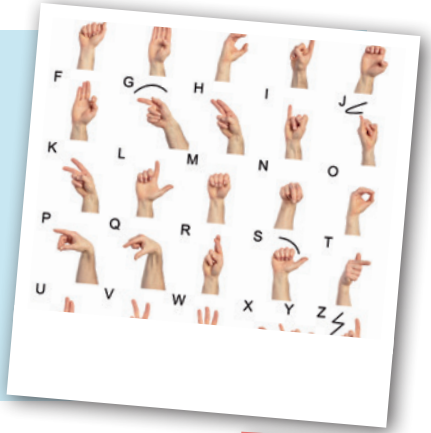

- één tip: bv. Spreek traag en in korte zinnen.
- één talent: bv. Ze kunnen met gebarentaal grapjes maken die andere mensen niet verstaan.

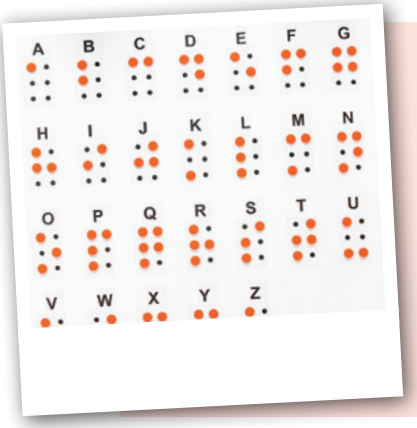

HOEK 4

Een beetje anders: ik zie anders

- één tip: bv. Leg de hand van de persoon op de trapleuning.
- één talent: bv. Ze kunnen echt blind typen (zonder te moeten kijken).

HOEK 5

Een beetje anders: mijn verstand is anders

- één tip: bv. Ontwijk hen niet, ze horen er graag bij.
- één talent: bv. Ze kunnen goed leren als ze foto's of tekeningen zien.

HOEK 6

Een beetje anders: mijn gedrag is anders

- één tip: bv. Bied dingen een voor een aan (autisme); laat ze veel bewegen (ADHD).
- één talent: bv. Ze zijn goed in techniek (autisme); ze hebben veel energie (ADHD).

DIT HEB IK VANDAAG GELEERD.

- ☐ Ik leerde dat iedereen anders denkt en anders leert.
- ☐ Ik leerde respect te hebben voor de talenten en beperkingen van anderen.

DIT KAN IK AL!

- Ik weet dat sommige mensen een andere levensstijl hebben dan ik.

1 WAT VIND JIJ BELANGRIJK?

- Bekijk het lijstje.
- Welke waarden vind jij het belangrijkst? Geef jouw top drie een nummer van 1 tot en met 3.
- Vergelijk met een klasgenoot.
- Leg aan elkaar uit waarom je voor die drie waarden koos.

_____	veiligheid
_____	eerlijkheid
_____	liefde
_____	respect
_____	geduld
_____	behulpzaamheid
_____	rechtvaardigheid
_____	vriendschap
_____	dankbaarheid

- Kennen jullie nog meer waarden? Schrijf er twee op.

bv. trouw _____ bv. vriendschap _____

2 WAARDEN

Waarden zijn zaken die een mens of een groep mensen waardevol vinden.
Waarden zijn niet voor iedereen hetzelfde. Wat de een belangrijk of goed vindt, vindt de ander misschien onbelangrijk of niet goed.

- Wat vind jij belangrijk? Beantwoord de vragen.

  - Je leende de fietshelm van je vriend en trok bij het aantrekken een gesp stuk. Wat doe je als je de helm teruggeeft? Ik zeg het eerlijk.
  - Je vergat je geldbeugel in de winkel. Een andere klant loopt je achterna om je de geldbeugel te geven. Wat doe je? Ik bedank hem.
  - Je leerkracht vraagt of jij weet wie de jas van een klasgenoot op de grond heeft gegooid. Jij hebt het gedaan. Wat zeg je? Ik zeg eerlijk tegen de leerkracht dat ik het heb gedaan.

- Op school delen ze ijsjes uit en jij staat als laatste in de rij. Wat doe je?
  Ik wacht rustig mijn beurt af.
- Je vindt een jongen in je klas helemaal niet leuk. Je beste vriend vindt hem wel leuk. Hoe reageer jij? Ik respecteer zijn mening.

3 WAT WE DOEN

Sommige zaken vind je heel normaal, zoals:
- Je zegt goeiemorgen tegen je leerkracht.
- Je staat je zitplaats af aan oudere mensen op de bus, tram of trein.
- In een rij wacht je netjes tot je aan de beurt bent.
- Je gaat op een respectvolle manier om met je huisdieren.

Dat zijn voorbeelden van gedragsregels die bij ons normaal zijn: je doet het gewoon zo.

Lees de zinnen. Kruis aan wat volgens jou een gewoonte is.

- ☒ Mijn papa draagt op een bouwwerf altijd een helm.
- ☐ Ik ga straks naar een plechtig feest in mijn joggingpak.
- ☐ 's Morgens eet ik soms frietjes met stoofvlees.
- ☒ In de rij aan de kassa houd ik altijd een beetje afstand van de persoon voor mij.
- ☐ Tijdens de toespraak van de burgemeester laat ik een ferme wind.
- ☐ Ik eet meestal met mijn mond open.

Wist-je-dat je

In Japan kijken ze je raar aan als je bij het begroeten een zoen óp de wang geeft. Het is daar normaal om een buiging te maken bij het groeten.

WERELD kanjers

Peter Vanbedts
Renate Kerkhofs
Renske Kloosterman
Caroline Liekens
Miek Vermeulen

ISBN 978-90-301-4855-5
9 789030 148555